

ไม่น่าเชื่อแต่ก็ต้อง
เชื่อว่าเรากำลังจะมีกฎหมาย
ปราบคอร์รัปชันที่อ่อนแอ
ลงกว่าเก่าท่ามกลางปัญหา

คอร์รัปชันที่รุนแรง และความพยายามที่จะ
กำจัดจากรัฐบาล

ร่าง พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญ
เกี่ยวกับป.ป.ช. (คณะกรรมการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ) ได้ผ่าน
วาระแรกโดยที่ประชุม สนช. ไปเรียบร้อยแล้ว
ต่อไปคือการพิจารณาตราในวาระที่ 2
ภายใน 58 วัน จากนั้นก็พิจารณาตราที่สาม
โดยที่ประชุม สนช. และออกมาเป็นกฎหมาย
สิ่งที่น่าตกใจว่าจะทำให้การปราบปราม
คอร์รัปชันอ่อนแอลงอย่างยิ่งก็คือมาตรา 104
ของร่าง พ.ร.บ. ป.ป.ช. ฉบับใหม่ที่ว่า

“เพื่อประโยชน์ในการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน
ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เปิดเผยข้อมูล
โดยสรุปเกี่ยวกับจำนวนทรัพย์สินและหนี้สิน
และที่ตั้งของทรัพย์สินของผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมือง เฉพาะนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ว่าการตรวจเงิน
แผ่นดิน ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ
รวมทั้งของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติ
ภาวะของบุคคลดังกล่าวให้ประชาชน
ทราบเป็นการทั่วไปโดยเร็ว ข้อมูลโดยสรุป
ดังกล่าวต้องไม่ระบุถึงรายละเอียดทาง
ทะเบียนของทรัพย์สินหรือข้อมูลส่วนบุคคล
โดยไม่จำเป็น หรือที่อาจก่อให้เกิดอันตราย
ต่อเจ้าของข้อมูลได้ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ที่
คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

มาตรานี้แตกต่างจากมาตรา 35
วรรคสองของ พ.ร.บ. ป.ป.ช. (ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2554 ซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน
ที่บัญญัติว่าบัญชีเอกสารทรัพย์สินของ

เหล่านักการเมืองต้องเปิดเผยให้สาธารณชน
ทราบโดยเร็ว ซึ่งที่ผ่านมา ป.ป.ช. เปิดเผย
บัญชีทรัพย์สินของผู้ดำรงตำแหน่งเหล่านี้
ที่ยื่นไว้กับ ป.ป.ช. ต่อสาธารณชนโดยละเอียด

ร่าง พ.ร.บ. ป.ป.ช. ฉบับใหม่จึงเปลี่ยน
จากการเปิดเผยรายการทรัพย์สินของ
บุคคลสาธารณะเหล่านี้ “อย่างละเอียด”
มาเป็น “โดยสรุป” ซึ่งจะทำให้แทบไม่เห็น
อะไรเลย การเปิดเผย “อย่างละเอียด”
จะช่วยให้ประชาชนทั้งประเทศสามารถ
ร่วมตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินของบุคคล
เหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และในอดีต
ได้นำไปสู่การดำเนินคดีคอร์รัปชันหลายคดี

ภายใต้กฎหมายปัจจุบันบุคคลเหล่านี้
ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินตอนเข้าดำรงตำแหน่ง
ยื่นอีกครั้งเมื่อพ้นจากตำแหน่ง และอีกครั้ง
เมื่อพ้นเวลา 1 ปี การเห็นข้อมูลเช่นนี้โดย
สาธารณชนจะเป็นการป้องกันให้บุคคล
เหล่านี้ไม่กล้าคิดร้ายต่อชาติ และสามารถ
ปราบปรามคอร์รัปชันได้ดีขึ้นเพราะจะเห็น
การเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สิน
ยิ่งรายละเอียดปรากฏต่อตาประชาชนมาก
เท่าใดก็ยิ่งตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ
ยิ่งขึ้นเท่านั้น

ยุคปัจจุบันของโลกคือยุค Open Data
ประเทศต่างๆ ที่ปราบคอร์รัปชันได้ผลก็ใช้
วิธีการสร้างความโปร่งใสเช่นว่านี้ เพราะ
ความโปร่งใสคือดาบที่คม ความมืดดำมั่วๆ
คือปฏิกิริยาของมดบังแสง

รัฐบาลปัจจุบันได้ดำเนินการเรื่อง
Open Data มาไกลแล้ว โดยให้เปิดเผย
ข้อมูลจัดซื้อจัดจ้าง การใช้งบประมาณของรัฐ
ทั้งหมด (ดูแอปพลิเคชัน “ภาษีไปไหน”)

ซึ่งเป็นการกระทำเยี่ยงสากลการเปลี่ยนมาเป็น
เปิดเผย “โดยสรุป” คือการไม่สนับสนุน
นโยบายปราบปรามคอร์รัปชันของชาติ

ผู้สนับสนุนมี 2 ข้ออ้างเพื่อการ
เปลี่ยนแปลง (1) “การเปิดเผย” อย่างละเอียด
เป็นการไม่เคารพสิทธิส่วนบุคคลของผู้ยื่น
บัญชีทรัพย์สินเหล่านี้ (2) รัฐธรรมนูญ
2560 ให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพียง
“เปิดเผยผลการตรวจสอบทรัพย์สินและ
หนี้สิน” เท่านั้น หากให้เปิดเผยโดยละเอียด
จะขัดกับรัฐธรรมนูญปี 2560

ข้ออ้างแรก มองข้ามความจริงที่ว่า
บุคคลเหล่านี้คือนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี
ส.ส. ส.ว. ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ รวมทั้ง
ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระมิได้ถูกบังคับ
ให้มาดำรงตำแหน่งที่มีอำนาจลับฟ้า (ไม่มี
กลุ่มบุคคลใดที่สามารถเพิ่มเงินเดือน
เพิ่มอำนาจ ให้เกินเป็นไม้บัญญัติให้สหาย
เป็นปลา ฯลฯ ได้เหมือนบุคคลเหล่านี้)
ดังนั้นการสูญเสียบางสิ่งเพื่อให้บ้านเมือง
มีกฎกติกาที่ดีจึงเป็นเรื่องที่สมควร มันไม่ใช่
เรื่องของบุคคลหากเป็นเรื่องของหลักการ
การเสียสิทธิส่วนบุคคลไปบ้างเพื่อสิ่งที่
ยิ่งใหญ่กว่าเป็นเรื่องที่ต้องยอมรับ เหมือนที่
เขากระทำกันในประเทศที่ดีอื่นๆ ทั่วโลก

ข้ออ้างที่สอง ขอลอกข้อความใน
รัฐธรรมนูญ 2560 มาให้อ่านเพื่อจะได้
ตัดสินใจว่า “เปิดเผยโดยละเอียด” นั้น
ขัดรัฐธรรมนูญหรือไม่

มาตรา 234 ...คณะกรรมการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีหน้าที่
และอำนาจดังต่อไปนี้ ... (3) กำหนดให้
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการ

ศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รวมทั้งตรวจสอบและเปิดเผยผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลดังกล่าว ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

...ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (1) (2) และ (3) ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่จะต้องจัดให้มีมาตรการหรือแนวทางที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพ เกิดความรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรม..."

เห็นได้ชัดว่าการ "เปิดเผยโดยละเอียด" นั้นทำได้และไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญ หากต้องการให้การปราบปรามคอร์รัปชัน เดินไปข้างหน้าก็ต้องเขียนลงไปในร่าง พ.ร.บ. ที่กำลังพิจารณาอยู่นี้ให้เป็นไปอย่างที่เคยเป็นมา กล่าวคือ "เปิดเผยโดยละเอียด" มิใช่ "เปิดเผยเพียงข้อมูลโดยสรุป"

ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่รู้เรื่องราว พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ของ ปชช. ที่กำลังอยู่ในวาระ 2 ว่า ต่อไปจะมีการเปลี่ยนแปลงการเปิดเผยข้อมูลทรัพย์สินของบุคคลผู้มีความสำคัญยิ่งต่อประเทศโดยไม่เป็นไปอย่างละเอียดอย่างที่เคยเป็นมา

ผมมั่นใจว่าถ้ารู้จะมีคนจำนวนมากไม่พอใจเพราะตระหนักดีว่าจะเป็น การแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันแบบถอยหลังลงคลองโดยแท้